

Vloga učiteljevega pedagoškega pristopa pri dijakovi motivaciji za izobraževanje

TRI VRSTE MOTIVACIJE

Notranja: posameznik opravlja nalogo zaradi lastnega interesa in njene zanimivosti.

Zunanja: posameznika naloga ne zanima sama po sebi, ampak jo opravlja zaradi zunanjih ciljev; nagrade ali izogibanju potencialni nevšečnosti ali kazni.

Amotivacija: posameznik ne kaže interesa, počuti se nemočen opraviti nalogo ali v njej ne vidi smisla.

Učitelji z ustreznim pristopom lahko vplivajo na dijakovo motivacijo tako, da je bolj odraz učenčeve velje in ne le njegov odziv na zunanje vzpodbude (pritiski, kazni, nagrade). Odsotnost namena pri učenju imenujemo amotivacija. Če učenec ne ponotranji vrednot je posledično manj pripravljen sodelovati pri pouku.

UČITELJEV PEDAGOŠKI PRISTOP

Avtonomni: tak učitelj upošteva 3 temeljne dijakove potrebe. Nastopa spoštljivo in nezastrašujoče. S tem učitelj **viša** dijakovo motivacijo.

Učiteljevi pristopi, katerih posledica je **višja** dijakova motivacija za izobraževanje: *zastavljanje optimalne težavnosti nalog, poudarjanje praktične uporabe in zanimivih aspektov naučene snovi, dobri medčloveški odnosi, spoštljivost.*

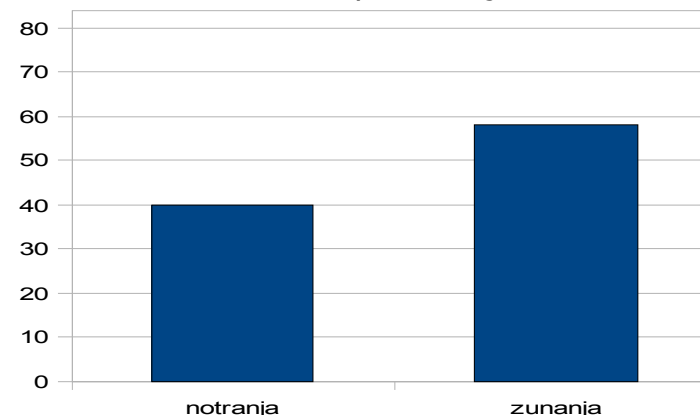
Kontrolni: tak učitelj nastopa z „železno roko“, želi upravljati z dijaki, vse mora potekati po njegovi zamisli brez odstopanj; je nefleksibilen.

Pogosto zastrašuje z neuspehom, dijaka natančno nadzoruje, izvaja časovni pritisk, skuša motivirati z grožnjami ali nagradami.

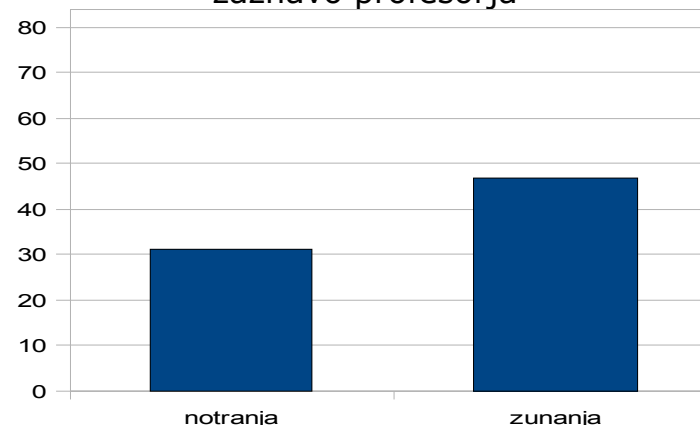
S tem učitelj **niža** kvaliteto motivacijo za izobraževanje.

Učiteljevi pristopi, katerih posledica je **nižja** dijakova motivacija za izobraževanje: *disciplinatornost, zastraševanje, pritiski, omejevanje, kaznovanje.*

Motivacija pri udeležencih z AVTONOMNO zaznavo profesorja

Motivacija pri udeležencih s KONTROLNO zaznavo profesorja

Obrni stran!

PRI DIJAKIH MORAJO BITI ZADOVOLJENE NASLEDNJE POTREBE

Povezanost: mora se počutiti sprejetega s strani razreda in profesorja, dobri medčloveški odnosi.

Če učitelj dijaku da vedeti, da ga sprejema kot človeka, bo le-ta bolj odprt za sprejemanje učne snovi, ker bo zaupal vrednotam učitelja, s katerim se počuti povezanega. Tak dijak ima zadovoljeno potrebo po povezanosti. Če pa učitelj dijaka obravnava strogo in kot stvar brez lastnosti, pa bo le-ta zaradi nezadovoljene potrebe po povezanosti manj odprt za sprejemanje učne snovi.

Kompetentnost: mora se počutiti sposobnega opraviti zastavljeno nalogo.

V primerih, ko učitelj v dijaku išče znanje za razliko od neznanja in poudarja, da je zmožen uspešno opraviti nalogo, se bo le-ta počutil bolj sposobnega, kar je predpogoj notranje motivacije za snov. Ko pa se na dijaka pritiska in zastrašuje z neuspehom, pa bo razvil odpor do učenja, ker ni zadovoljena potreba po kompetentnosti.

Avtonomija: mora imeti možnost so-odločanja pri šolskem delu.

Dokler učitelj dijaku nudi možnost izbirati način in datum za pridobivanje ocene, izbrati dele obvezne snovi, ki se jih bo naučil, sam način dela... se bo le-ta počutil zmožnega so-odločati v procesu ocenjevanja. V kolikor pa mu to ni ponujeno, pa se bo počutil omejenega in prisiljenega, motiviranost za učenje pa bo temu ustrezno upadla.

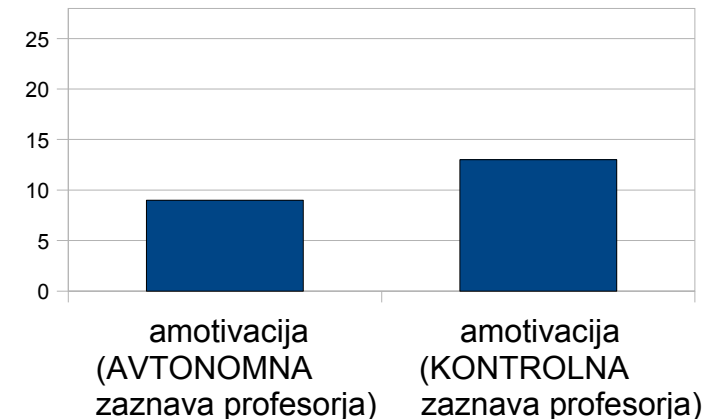
Zakaj je pomembno, da je dijak motiviran?

Višja motivacija – več znanja – boljše ocene!

A ni dijakova naloga, da se snov nauči, motiviranost pa njegova stvar?

Z ustreznim pristopom učitelja bo dijak dosegal bistveno boljše rezultate.

Primerjava amotivacije pri udeležencih z AVTONOMNO in KONTROLNO zaznavo profesorja

Sklep: avtonomni pedagoški pristop *povečuje* notranjo in zunanjo motivacijo, **kontrolni** ju *zmanjšuje*. Avtonomni pedagoški pristop *manjša* stopnjo amotivacije, **kontrolni** jo *povečuje*. To se ujema tudi s teoretičnimi ugotovitvami.

Avtor: Simon Orgulan

Mentor: Damjan Šimek

Raziskovalno področje: psihologija

Šolsko leto: 2008/09